

A munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség és a fenntarthatóság fejlesztése a ruházati termék gyártása ágazatban

GINOP-5.3.5-18-00048

Záróbeszámoló

A projekt a hazai ruhaiparban és a kapcsolódó alágakban kívánta erősíteni a zöld-és kék-gazdaság irányába való elmozdulást és a környezettudatosságot. A projekt futamideje 2020. június 1-től 2021. október 31-ig tartott, kedvezményezettje a Magyar Könyvüipari Szövetség (továbbiakban MKSZ). A projekt az Európai Szociális Alapból és a hazai központi költségvetési előirányzatból, a munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség fejlesztését célzó tematikus projektek keretében kapott vissza nem térítendő támogatást, amelynek mértéke: 29 342 261 Ft. Az MKSZ a projekt megvalósításához konzorciumi megállapodást kötött a Bánya-és Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezetével (továbbiakban BDSZ), amely a textil-, ruha, bőr- és cipőipar hazai munkavállalói érdekképviselete.

A ruhaipar közismerten egy igen környezetszennyező iparág a világon, ezért fontos, hogy a gyártók a környezetvédelem, a munkahelyi biztonság és a szociális felelősségérzet szempontjai szerint optimalizálják gyártási technológiáikat és a munkakörülményeket és a beszerzési csatornájukat. A környezettudatosság, a megújulási tervek, az innovatív megoldások, az un. lineáris gazdaság helyett az újrahasznosításra alapozó körforgásos gazdaság összefügg a munkahelyek minőségének javulásával, a foglalkozási szerkezet változásával, új foglalkozások megjelenésével a ruházati iparban, s ezzel az itt dolgozók munkaerőpiaci alkalmazkodóképessége fejlesztésének szükségességével, beleértve a munkaerőkínálatot jelentős mértékben meghatározó szakképzéssel szembeni új követelményeket is. A projekt célja e folyamatot segítő javaslatokat készíteni, bevonni, tájékoztatni és érzékenyíteni mind az ágazatban működő munkáltatókat, mind a munkavállalókat, s ennek támogatásához erősíteni a szociális partnerek kapacitását és képviseleti erejét.

Célcsoport és a projektben érintett régiók

Közvetlenül a Dél-Alföldi és a Nyugat-Dunántúli régiókban működő ruházati vállalkozások, valamint a konzorciumi tagok vezetői, tisztségviselői és munkavállalói, de a projekt eredményei hasznosításra kerülnek Észak-Alföld, Dél-Alföld ruhaipari cégeinél, valamint közvetve a többi könnyűipari alághoz (textil-, bőr-, bőrtermék-, cipőipari) tartozó vállalkozásoknál, valamint a bértextilt gyártó, és a bértextilt mosodai szolgáltatással kapcsolva kínáló vállalkozásoknál is.

Közreműködő partnerek

A konzorciumi tagok mellett a projekt további közreműködő partnerei a Calida Magyarország Kft, a Debreceni Egyetem, az Óbudai Egyetem, a TMTE és a Circular Point és a MGYOSZ.

Tevékenységek és eredmények

A megvalósítás során elkészült a projekt honlapja, www.tex2green.hu, amelyre folyamatosan feltöltésre kerültek az egyes projektszakaszokban elért eredmények, aktuális hírek és rendezvényekről szóló információk.

1. Szakmai módszertani fejlesztések, elemzések, kiadványok

- Elsőként a megvalósíthatósági tanulmány és a lektorált szakmai módszertani fejlesztési terv készült el.
- Kérdőíves adatgyűjtésre került sor a hazai ágazat helyzetértékeléséhez.
- Adatgyűjtéssel és adatfeldolgozással elkészült a projekt honlapján elérhető könnyűipari [céges adatbázis](#) a hazai gyártókról, amely a fő tevékenység (TEÁOR), a székhely és a létszámkategória 2019-es adatai alapján szűrhető. Az adatbázis nyilvánosan elérhető adatok esetében nemcsak a cég tevékenységéről ad tájékoztatást, hanem fenntarthatósággal kapcsolatos információkat is tartalmaz.
- Elemző tanulmány készült, amely elektronikusan elérhető a honlapon [„Irányváltás a ruhaiparban- a hazai könnyűipar helyzetértékelése és fenntarthatósági kihívásai”](#) címen. Ugyanitt elérhető elektronikus formában az [angol nyelvű változat](#) is. Mindkét tanulmány megjelent nyomtatásban is.
- Elkészült és a honlapon elérhető a [„Javaslatcsomag a döntéshozók részére”](#), az adatfelvétel eredményeit és elemzések konklúzióit felhasználva. A javaslatcsomag eljuttatásra került a hazai döntéshozók felé, és megbeszélés tárgya volt az ITM Innovációs és Technológiai Minisztérium, Iparági Stratégiákért és Szabályozásért Felelős Helyettes Államtitkári Titkárságán folytatott konzultáción is.
- Elkészült egy online önértékelő kérdőív a könnyűipari vállalkozások számára, amely megmutatja, hogy mennyire alkalmas a vállalkozás a fenntarthatósági szempontok alapján kidolgozott védjegyek alkalmazására. A kérdőív elérhető az alábbi linken: <https://www.tex2green.hu/hu/onertekelo-kerdoiv>

2. Nemzetközi és európai uniós együttműködés

Elkészült és a honlapon elérhető egy tanulmány, amelynek célja a [jó gyakorlatok vizsgálata](#) a textil-ruha-bőr termékek gyártásában, a más országokban bevezetett, a körkörös gazdaság elérését célzó és ehhez a munkaerőpiaci kínálat és kereslet alakítását célzó jó gyakorlatok, eszközök ismertetése és hazai alkalmazásának ösztönzése volt. A tanulmány címe: IRÁNYVÁLTÁS - a textil-, bőr-, cipő- és ruhaipar fenntarthatósági és körforgásos gazdasági átalakítása, hazai és külföldi vállalati jó gyakorlatok, tanúsítványok, iparági programok

3. Szociális partnerek kapacitásfejlesztése

Hazánkban kevés példa van kollektív szerződésekre a könnyűipari ágazatban. Ilyen szerződések megkötésének támogatását célzó elemzés készült [„Kollektív szerződések tapasztalatai a ruhaiparban, és kapcsolódó alágazatokban”](#) címmel, amely a projekt honlapján elérhető.

4. Képviselési erő növeléséhez kapcsolódó tevékenységek

A képviselési erő növeléséhez, a hatékony érdekképviselőhöz, az ágazati párbeszéd bizottság munkájához fontos a folyamatos konzultáció a partnerekkel és a döntéshozókkal. Ezt segíti a projekt során elkészült munkaügyi témájú elemzés, amely a projekt honlapján elérhető [„Szociális partnerek és együttműködésük fejlesztésének lehetséges útjai a ruhaiparban, a konvergencia régiókban”](#) címmel.

5. Információs szóróanyagok, kiadványok

- Két információs szórólap készült 300-300 példányban a könnyűipari termékek előállításához javasolható környezetbarát alapanyagok, gyártási folyamatok, a körforgásos gazdasági modellre való átállást segítő új munkakörök, valamint a hazai és nemzetközi szakmai szervezetek, képző intézmények bemutatására. A szórólapok elektronikusan is elérhetőek a projekt honlapján „[Fenntarthatósági kihívások a konfekcióiparban](#)” és „[Munkaerőpiaci kihívások a divatiparban](#)” címmel.
- 500 darab nyomdai kiadvány készült az „Irányváltás a ruhaiparban - a hazai könnyűipar helyzetértékelése és fenntarthatósági kihívásai” című elemzésből és 100 példány annak „Green textile transition” címen megjelent, angol nyelvű változatából (projekthonlapon is elérhető formátumát ld. 3. pontban).

6. Rendezvények, képzés

- A projektben egy közös szemináriumra és két tájékoztató rendezvényre került sor.
 - A szociális partnerek közös szemináriuma a Covid járványveszély miatt nem az eredetileg betervezett megvalósítási helyszínen, a Calida Hungaria Kft. rajkai telephelyén, hanem online formában valósult meg. A TEX2GREEN WEBINAR címmel hirdetett és 30 fő részvételével 2020. november 11-én tartott rendezvény előadásai letölthetőek a projekt honlapján. Az előadók bemutatták a divatipar okozta környezeti problémák megoldására elérhető és leginkább elterjedt termék- és rendszertanúsításokat, valamint vállalati jó példákat. Az OEKO-TEX® tanúsításokat ismertető előadás olyan eszközökről szólt, amelyeket a vállalkozások bevezethetnek ahhoz, hogy hitelesen bizonyítsák a fenntarthatóság iránti elkötelezettségüket. A hazai vállalati jó gyakorlatot a Calida Magyarország Kft., a fenntartható divat egyik legsikeresebb képviselője prezentálta, de érdekes előadásokat hallgathattak meg az érdeklődők az újrahasznosításról és 3D nyomtatás ruhaipari alkalmazásáról is. Sor került a hazai ágazat helyzetértékeléséhez készült Tex2Green felmérés előzetes eredményeinek bemutatására is.
 - A munkavállalók és munkáltatók célzott tájékoztatása céljából meghirdetett 30 fős rendezvényre sem az eredetileg tervezett megvalósítási helyszínen, Békéscsabán, az Unicon Zrt. telephelyén, hanem a koronavírus okozta járvány következtében bevezetett korlátozásokra tekintettel online formában került sor 2021.05.31-én, TEX2GREEN webinar II címmel. Célja az volt, hogy bemutassa a textilipar környezetvédelmi fejlesztési lehetőségei hazai vállalati jó példákat is. Ilyen az Unicon Zrt. környezet védelmében és az energia csökkentésében elért eredményei, valamint a hazai lakástextilipar egyik legsikeresebb vállalkozásának, a Naturtex Kft-nek a fenntarthatóságért tett erőfeszítései is. Mindkét családi vállalkozás nagy hangsúlyt fektet a környezet védelmére, a megújuló energia használatára, de fontos számukra a dolgozók jóléte is.
 - A projekt záróeseményeként meghirdetett tájékoztató rendezvényre 2021. szeptember 2-án Hódmezővásárhelyen, a Sirius Produkt Kft. telephelyén került sor. A téma iránt nagy volt az érdeklődés, az eseményen mintegy 40 munka- és védőruhagyártó vállalkozás, szakmai szervezet és oktatási intézmény, több mint 70 fővel képviseltette magát. A vendéglátó házigazda, a Sirius Produkt Kft. volt, amelynek varrodáját is megtekinthették a résztvevők. Bemutatásra kerültek a projekt eredményei, és az iparági szinergia eredményeként az a fejlesztés is, amely révén a

Masterplast Nyrt. a hazai egészségügyi védőruhagyártás meghatározó szereplőjévé vált. A résztvevők megismerhették a MDDÜ által jegyzett Nemzeti Divatipari Stratégiát és a Gyártó Mentorprogram is. A záró előadás az ágazat szakember-utánpótlásában évtizedek óta kiemelkedő szerepet betöltő Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Karának oktatási programját ismertette. Az itt oktató ruháipari szakemberek a Textipari Műszaki Tudományos Egyesülettel (TMTE) együttműködve házhoz viszik a tudást és a vállalat igényei szerint állítják össze digitális képességek fejlesztésére irányuló képzési anyagot.

- A szociális partnerek kapacitásfejlesztő képzésén 12 fő vett részt. A BDSZ és az MKSZ tisztségviselői és munkavállalói részére szervezett 2-napos, 8 órás munkaügyi képzés a koronavírusra való tekintettel 2021.03.18-19-én online formában valósult meg.

7. Kommunikáció

- A futamidő alatt 4 sajtóközlemény jelent meg.
- Az elkészült javaslatcsomag terjesztése a projekthonlapon, közösségi oldalakon, Facebook-on, LinkedIn-en, közvetlen e-mailben, webinar-okon történt. A projekt eredményeiről szóló híradások és sajtóközlemények a közösségi média, a konzorciumi partnerek, valamint szakmai szervezetek, szakmai blogok információs felületein online formában, de szakfolyóiratokban nyomtatásban is megjelentek. A közösségi média adott teret a célzott információs és szemléletformáló kampányoknak is.
- A projekt honlapján működik egy online „Érdekképviseleti platform” is. Itt amellet, hogy kérdései lehetőség biztosított az érdeklődőknek a megfelelő platform kialakításával, munkáltatókat és munkavállalókat gyakran érintő kérdések is találhatóak az oldalon. A platform elérhető a következő linken: <https://www.tex2green.hu/hu/szakertoi-erdekkepviseleti-platform>

A szociális partnerek kapacitásfejlesztését szolgálta, hogy az MKSZ a projekt során 9 hónapig szakmai gyakornokot alkalmazott. A projekt során megvalósul az Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar, Környezetmérnöki Intézetével való szakmai együttműködés, beleértve az Intézet képviselőinek rendszeres részvételét a szakmai anyagok elkészítését is.

A projektről részletes információ a www.tex2green.hu oldalon, valamint az MKSZ honlapján (www.mksz.org) található.

Budapest, 2021. október 30.

(Készítette: MKSZ)